

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z - 23/077068
Documentnummer: 377794
Datum: Donderdag 1 februari 2024
Onderwerp: Voorontwerpprogramma Groene Zone - Noordrand
Bijlage(n):

1. Voorontwerpprogramma Groene Zone - Noordrand;
2. Participatieverslag met resultaten werkateliers;
3. Nota van Uitgangspunten;
4. Overzicht uitvoeringscomponenten.

Geachte Raad,

Afgelopen jaar is een intensief proces doorlopen in de Groene Zone - Noordrand van onze gemeente. We komen tot een nadere uitwerking van dit gebied. Daarbij is gekozen voor een open aanpak in de geest van de Omgevingswet. Bewoners, bedrijven, de provincie, het hoogheemraadschap, buurgemeenten, het Rijksvastgoedbedrijf en diverse belangengroepen, waaronder Stichting Duinbehoud, Nationaal Park Hollandse Duinen, Vrienden van Wassenaar en Ondernemend Wassenaar hebben meegewerkt aan het bijgevoegde voorstel dat er nu ligt: het Voorontwerpprogramma Groene Zone – Noordrand (bijlage 1). In meer dan 25 werkateliers en bewonersbijeenkomsten is opgehaald wat er speelt en welke ambities, maar ook zorgen mensen/partijen hebben. De uitkomsten van deze werkateliers zijn bij deze brief gevoegd (bijlage 2). Ook de Raadswerkgroep Valkenburg heeft regelmatig inbreng geleverd in het proces. We hebben gestreefd naar het hoogst haalbare niveau van samenwerking conform de Verordening inwonersparticipatie gemeente Wassenaar 2021: meewerken.

Nieuw perspectief na jaren van stagnatie

Een enorme oogst aan inzichten en ideeën heeft geleid tot een Programma met een samenhangende kijk op het gebied. Hiermee bieden we nieuw perspectief voor ondernemers en inwoners, uiteraard met behoud van de agrarische en cultuurhistorische waarden. Na jaren van stagnatie wordt het voormalige vliegveld opnieuw ingericht, kan de landbouw zich op een duurzame manier verder ontwikkelen, wordt het gebied veiliger en leefbaarder, komt er meer ruimte voor de natuur en kunnen recreanten op een prettige manier van het prachtige

polderlandschap genieten. Voor initiatieven geldt voortaan, zoals bedoeld in de Omgevingswet, dat als deze bijdragen aan de ambities die in het Programma zijn neergelegd, ze door de gemeente met een positieve grondhouding tegemoet worden getreden ('ja mits', in plaats van 'nee, tenzij').

Het resultaat van een uitgebreid participatieproces

De Groene Zone – Noordrand is een van de uitwerkingsgebieden uit de Structuurvisie Wassenaar 2025: Landgoed aan Zee. Op 2 maart 2021 heeft de gemeenteraad de Nota van uitgangspunten voor het gebied vastgesteld (geamendeerd, bijlage 3). Op basis van de uitgangspunten uit deze Nota zijn we gestart met het breed ingestoken participatietraject. Wat nu voorligt is het resultaat van dit proces.

Het Programma geeft ambities en gewenste ontwikkelrichtingen aan. Nadat het is vastgesteld, zal worden gestart met de uitwerking van maatregelen in concrete plannen. We nemen hier als college het voortouw en nemen de raad en onze partners in het gebied daarin mee. De provincie, het hoogheemraadschap, Dunea, het RVB en ondernemers in het gebied staan klaar om met ons aan de slag te gaan. Een inventarisatie van de uitvoeringscomponenten en de daarbij betrokken partijen is bij deze brief gevoegd (bijlage 4). We willen hier nog dit jaar stappen in gaan zetten. Het geduld van de mensen in de Groene Zone is door diverse omstandigheden lang genoeg op de proef gesteld.

Belangrijke opgaven

In de huidige situatie staat een aantal functies in het gebied op gespannen voet met het gewenste landelijk karakter. Er vindt gebiedsvreemd gebruik plaats van gronden en op sommige plaatsen wordt de beeldkwaliteit ernstig verstoord (opslag, paardenverblijven, etc.). Waar nodig wordt hierop inmiddels gehandhaafd. Sommige functies en activiteiten trekken ongewenst (zwaar) verkeer aan en de provinciale weg (N441) die het gebied scheidt van Lentevreugd en de duinen, fungeert in toenemende mate als sluiproute voor autoverkeer. Daarnaast kunnen ontwikkelingen als de geplande realisatie van de wijk Valkenhorst met meer dan 5.500 woningen, de aanleg van de Rijnlandroute en de uitbreiding van het Valkenburgse Meer de druk op het gebied in de toekomst nog extra opvoeren. Het beroepschrift dat tegen het bestemmingsplan Valkenhorst is ingediend is mede op deze zorgen gebaseerd. Nieuw zijn de ambities van Defensie op Maaldrift. Hierover later in deze brief meer.

Het Programma is onderdeel van de ontwikkeling Project Locatie Valkenburg (PLV, de herontwikkeling van het voormalige vliegveld). Hierover zijn in samenspraak met de raad in 2018 en 2020 bestuurlijke afspraken gemaakt met de gemeente Katwijk, de provincie Zuid-Holland en het Rijksvastgoedbedrijf. Wassenaar is binnen deze samenwerking trekker van de ontwikkeling van de Groene Zone -Noordrand. Daarbij staan we voor de volgende opgaven:

1. Behoud van het open karakter van het gebied tussen Katwijk en Wassenaar en het creëren van een brede landschappelijke en ecologische verbindingzone tussen Lentevreugd en De Horsten;

2. Permanente bescherming tegen de oprukkende bebouwing en voortschrijdende verstedelijking in de omgeving van Wassenaar;
3. Verbetering van de kwaliteit van de Groene Zone, met een inrichting die recht doet aan de natuurlijke, cultuurhistorische en economische waarden van het gebied;
4. Vermindering van de verkeersdruk.

Het Rijksvastgoedbedrijf wil nog dit jaar op ons grondgebied starten met de inrichting van het vliegveld als weidevogelgebied, waarbij de oorspronkelijke waterstructuren en dus ook de tankgracht worden hersteld. Agrarisch medegebruik van de gronden is hierbij een zeer belangrijk uitgangspunt.

Betrokkenheid gemeenteraad

De Omgevingswet brengt veranderingen mee ten aanzien van de rol van het college en de raad. Zoals beschreven hebben we aan de voorkant van het proces uit de samenleving veel informatie opgehaald en deze gewogen en gebundeld. De Structuurvisie, van rechtswege vanaf 1 januari jl. de Omgevingsvisie, en de Nota van Uitgangspunten vormden daarbij de basis. Deze zijn beide door de raad vastgesteld. De beleidsmatige uitwerking hiervan in een programma is een bevoegdheid van het college (artikel 3.4 en 3.5 Omgevingswet). Indien bij de uitvoering van een programma financiële of ruimtelijke aspecten naar voren komen die de bevoegdheid van het college te boven gaan, worden deze voorgelegd aan de raad. Voorbeeld: afwaardering van de Katwijkseweg is een ambitie in het Voorontwerpprogramma voor de Groene Zone. Een eventueel plan hiervoor, inclusief financiële consequenties voor de gemeente, wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de raad.

Nu is het moment gekomen dat het college de 'oogst' van het samenlevingsproces bespreekt met de raad en wensen, suggesties wil ophalen. Allereerst organiseren wij hiervoor op 6 februari a.s. een themasessie als vervolg op de sessie van 10 oktober 2023. Daarbij gaan we met u in gesprek over de inhoud van het Voorontwerpprogramma en de manier waarop het tot stand is gekomen. Vervolgens krijgt u na afloop van de ontwerpfase (zie de weergegeven stappen hieronder) de mogelijkheid om aan de hand van de zogenoemde 'wensen en bedenkingen procedure' (Gemeentewet) te reageren. In deze procedure wordt geregeld dat wanneer het gaat om ingrijpende besluiten, het college deze niet neemt voordat de raad in de gelegenheid is gesteld wensen en bedenkingen te uiten. Om de raad een goed beeld te kunnen geven van de ingediende zienswijzen, plannen we dit gesprek nadat het Ontwerpprogramma ter inzage heeft gelegen. Opmerkingen en suggesties van de raad worden door het college meegenomen bij de vaststelling van het definitieve Programma.

Formele stappen

Het proces om te komen tot het Programma voor de Groene Zone is, zoals aangegeven, gebaseerd op een aantal belangrijke aspecten van de Omgevingswet:

- Eerst breed informatie ophalen uit de samenleving
- Deze informatie bundelen, wegen en daar voorstellen op baseren
- Die afstemmen met de raad

- Het doorlopen van de formele vaststellingsprocedure

Het stappenplan om te komen tot vaststelling van het Programma ziet er als volgt uit:

1. Vervolggesprek met de raad
In de vorm van een themasessie gaat het college wederom met de raad in gesprek over de Groene Zone; nu aan de hand van het Voorontwerpprogramma (deze sessie staat gepland op 6 februari a.s.);
2. Voorontwerpprogramma ter inzage
Het college geeft het Voorontwerpprogramma vrij voor inspraak; dat zal begin maart zijn (tot medio april);
3. Beantwoorden inspraakreacties
De inspraakreacties worden beoordeeld en beantwoord (Nota van beantwoording inspraakreacties), waarbij het college aangeeft of en in welke mate het Programma wordt aangepast (hierna krijgt het de status van Ontwerpprogramma);
4. Ontwerpprogramma ter inzage
Het Ontwerpprogramma met de Nota van beantwoording ligt vervolgens wederom 6 weken ter inzage (van eind mei tot medio juli);
5. Beoordelen zienswijzen
De zienswijzen worden beoordeeld en beantwoord (Nota van beantwoording zienswijzen);
6. Wensen en bedenkingen procedure raad
Het college beoordeelt of in het Ontwerpprogramma wijzigingen doorgevoerd moeten worden en start op basis van de ingekomen zienswijzen een 'wensen en bedenkingen procedure', waarbij de raad op voorstellen van het college kan reageren (september/oktober);
7. Het college verwerkt de reacties van de raad en stelt het definitieve Programma vast.

Initiatieven

Het Programma voor de Groene Zone is een nadere uitwerking van de Structuurvisie. In het gebied zijn vier concrete initiatieven bekend waarvan we weten (of vermoeden) dat deze strijdig zijn met de Structuurvisie en daarmee met het voorgestelde Programma. Indien deze initiatieven tot concrete voorstellen leiden, is het aan de raad om deze al dan niet vast te stellen. Het college heeft hier een voorbereidende rol. Hierbij een overzicht:

1. Ammonslaantje – Maaldrift (beperkte verdichting van Ammonslaantje Maaldrift)
Een nadere onderbouwing voor deze ontwikkeling is uitgewerkt, in het verlengde van de uitspraak van de Raad van State;
2. Uitbreiding van The American School of The Hague (initiatief ASH, Deijlerhoeve)
In 2022 is het toenmalige college met ASH een intentieovereenkomst aangegaan voor het gezamenlijk verkennen van uitbreiding van de school op de Deijlerhoeve; het is een initiatief van ASH waarbij de gemeente op basis van het Programma afwegingen zal maken;

3. De verplaatsing van AVALEX (initiatief gemeente)

Nu veroorzaakt de milieustraat (Avalax) door het grote aantal verkeersbewegingen veel overlast in de Groene Zone. Verplaatsen is wenselijk, waarbij wordt onderzocht of er mogelijkheden zijn aan de rand van het gebied; gekeken wordt naar een locatie waar Avalax en de gemeentewerf gezamenlijk kunnen worden geplaatst; voor dit doel is door de gemeente een voorkeursrecht gevestigd op gronden ten noorden van Maaldrift;

4. Verkenning uitbreiding van MOC Maaldrift (initiatief Defensie)

Defensie is het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie gestart, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 5 juli 2023 (Kamerstuk 36 124, nr. 33); over Maaldrift wordt daarbij het volgende gezegd: 'geplande opschaling Koninklijke Marechaussee Randstad Den Haag: Maaldrift uitbreiden'; de eerste stap in dit proces is een Notitie Reikwijdte en Detailniveau waarop tot uiterlijk 12 februari a.s. zienswijzen kunnen worden ingediend; het college bereidt op dit moment een zienswijze voor; deze zienswijze wordt aan de raad voorgelegd ter bekrachtiging.

Tot slot

We hebben op basis van een brede participatie invulling gegeven aan de opdracht uit de Structuurvisie om te komen tot een nadere uitwerking voor de Groene Zone - Noordrand. Daarbij was de samenleving aan zet, op basis van eerder door de raad vastgesteld beleid. Het enthousiasme, maar ook de bezorgdheid op basis waarvan de betrokken mensen binnen en buiten de gemeente hebben bijgedragen aan het proces wordt door ons zeer gewaardeerd. Dit willen we belonen door zo snel als mogelijk aan de slag te gaan met de voorgestelde maatregelen. Het Programma biedt hiervoor perspectief, waarbij het koesteren van de bestaande waarden van het gebied centraal staat.

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
Gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
Burgemeester